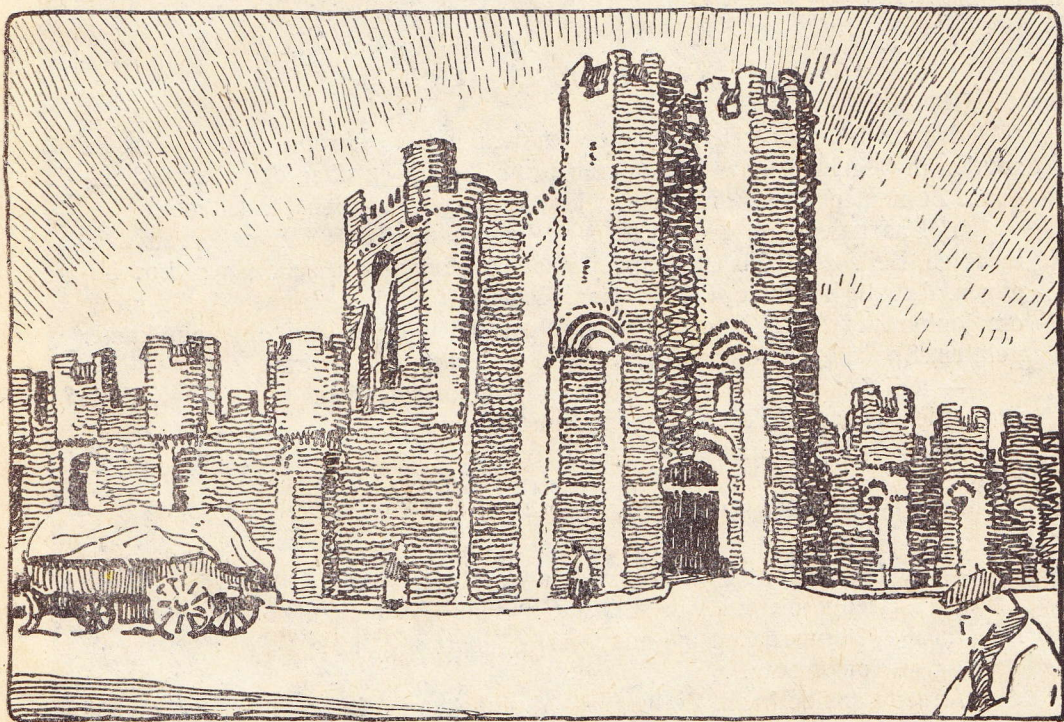

— Neen, we zijn uitgeweken voor het Spaansch gezag.

— Ik zal alles onderzoeken, hoort ge... alles... Houdt ge me voor onrechtvaardig misschien? vroeg de heksenmeester. Als die vrouw onplichtig is, aat ik haar vrij, maar gaat ze met den duivel om, dan verbranden we haar tot asch!

Van Moerheide sidderde. Zoo sprak men over zijn geliefde dochter, die hij eens van de pijnbank had gered. En dat alles was te vergeefs geweest! Opnieuw bedreigde haar hetzelfde lot...

Een huifwagen reed door Gent... (biz. 574.)

Die kerel daar met zijn dwaze tronie sprak op gelijke wijze als zijn kollega te Veurne. De Engelschman was protestant, de Veurnsche en Nieuwpoortsche magistraten waren katholiek, doch ze hadden jegens tooverij dezelfde opvattingen.

— Uit mijn oogen... maakt u voort! schreeuwde de heksenmeester tot van Dillen en van Moerheide.

Ze moesten de zaal verlaten. In de wacht troffen ze de Lowy aan, die nog altijd niet kon gelooven, dat men zijn jonge vrouw hier zou houden. Maar een konstabel kwam hem gebieden heen te gaan.

— Neen, ik blijf hier! riep de Lowy uit... Zet mij bij de arme, onschuldige gevangene!

— Dat mag ik niet... Ge moet deze plaats verlaten!

Van Dillen had innig medelijden met den ongelukkigen echtgenoot, doch

hij moest hier de verstandige zijn. En hij kon de Lowy overhalen hem te vergezellen. Ze zouden zich tot invloedrijke Vlamingen wenden, die reeds verwant waren met Engelsche families, om aldus recht te krijgen voor Jacqueline.

Wouters oom gaf goede adressen op. Overal beloofde men steun...

Zoo verliep deze vreeselijke dag. Ook mevrouw van Dillen, Agneta en Livina waren diep onder den indruk van het ontzettend nieuws. De oude Kathelijne, die bij Agneta als dienstbode woonde, lag ziek van angst...

En nu wachtte men de gebeurtenissen af. Zou Jacqueline dan waarlijk nog altijd de heks van Nieuwpoort zijn voor een achterlijk gerecht?

IN VLAANDEREN TERUG.

Bruno Rijkaart en Bella Boudewijns waren niet in Frankrijk gebleven. Ze zouden in 't geheim naar Vlaanderen terug keeren en daar den toestand naagaan. Ze namen voor Adelbert van Loo een brief aan diens vader mee.

't Was tegen den avond, toen de jonggehuwden te Winoxbergen aankwamen. Bella zou zich eerst alleen naar de woning van schout van Loo begeben. Angstig toch klopte ze er aan. Een meid liet haar binnen. Bella vroeg om jonkvrouw Annette te mogen spreken. Ze werd in een ontvangstkamer gelaten. Spoedig kwam de dochter van den schout bij haar.

— Gij kent mij niet, zei Bella, misschien toch van naam. Ik was de verloofde en ben nu de vrouw van Bruno Rijkaart.

— O, hebt gij nieuws van mijn broeder Adelbert? kreet het meisje ontroerd.

— Hier is een brief van den jonker...

— Een brief van hem! En waar is mijn broeder?

— In Frankrijk... Zijn adres is in den brief vermeld.

— Eindelijk nieuws van hem! Goddank! Wacht hier nog even... ik keer dadelijk terug... Zeg me nog... is Adelbert gezond?

— Ja, jonkvrouw...

Annette snelde heen. Ze kwam in de huiskamer. Daar zaten haar ouders en zuster Klara.

— Een brief van Adelbert! riep Annette...

Die tijding ontroerde ieder.

— Adelbert is gezond... hij bevindt zich in Frankrijk! hernam de dochter. De verloofde... of de vrouw van Bruno Rijkaart zit voor...

Mevrouw van Loo begon te schreien...

— Mijn gebed is verhoord, zei ze. O, man, lees wat onze jongen schrijft.

Met bevende handen verbrak de schout den omslag. Hij beheerschte zich en las duidelijk, al trilde zijn stem:

Geliefde Ouders en Zusters,

Eindelijk heb ik gelegenheid om Ued. nieuws van mij te laten geworden. Mijn hart had dat groote verlangen en ik bid God, dat dat schrijven Ued. zal bereiken. Daarom ben ik uit Engeland naar Frankrijk gekomen. Steeds denk ik aan Ued.

Ik vraag vergiffenis voor al het verdriet, dat ik Ued. aandeed. Maar ik wil eerlijk zijn en moet dus verklaren, dat ik geen spijt heb over mijn handelwijze. Nog altijd zou ik strijden voor de bevrijding van Vlaanderen, dat eens onder eigen regeerders stond en recht heeft weer door Vlamingen bestuurd te worden. Onze strijd is mislukt, maar hij werd gevoerd voor een edele zaak. Vlaanderen katholiek als nu, doch vrij.

Daarom kan ik niet naar mijn gewest terugkeeren, hoezeer ik Ued. zou willen omhelzen en spreken.

Overpeins alles, wat er gebeurd is, en gij zult mij geen verrader noemen. Wij hebben de worsteling onzer vaders voortgezet. Wie werden hier door de Spanjaarden beschermd? Misdadigers als van Rooze, Benedictus, schout te Loo en nog anderen. Hoe schromelijk vergiste men zich over Isegrim en zijn dochter. Vader, Ued. ook hebt eerbied voor het geslacht van Moerheide. De dochter, als heks van Nieuwpoort vervolgd, is een Engel van reinheid en liefde, vroom en zacht. Jonker van Dillen bleek onschuldig. Van Rooze werd aanhoord, hij, die zooveel misdaden pleegde. Vader van Dillen kreeg ontslag, omdat de Spaansche kommandant van Rooze tot schout in zijn stad begeerde. Uit wrok vervolgde de schout van Hondshoote den braven Bruno. En o, ik zou nog zoo veel kunnen aanhalen, om Ued. te bewijzen, dat wij geen vrij volk zijn.

Maar mijn hooggeachte vader is verstandig en rechtschapen en zal dit alles overwegen en mij als een waardigen zoon herkennen. Mijn geliefde moeder heeft ook vertrouwen in mij. Mijn zusters oordeelen hun broeder niet hard.

Ik keer naar Engeland terug. Jonkvrouw Livina van Dillen zal er mij gelukkig maken, maar ik zou dit niet volkomen kunnen zijn zonder de betuiging, dat gij mij als vroeger lief hebt. O, zend mij die heerlijke tijding per bode. En God verleene ons betere tijden van wederzien.

Ik blijf nederig

Ued. geliefde zoon en broeder,
ADELBERT.

— Onze goede jongen, zei mevrouw van Loo.

— O, hij moet weten, dat ik hem goed keur! sprak haar man. Hij moet 't weten, dat ook ik nu denk als hij... Ik was verblind en ik zelf hield Jacqueline van Moerheide aan. God vergeve 't mij...

De heer van Loo had een geweldige innerlijke worsteling doorgemaakt. Nu stond hij aan de zijde van zijn zoon.

Bella moest in de woonkamer komen. Annette haalde ze. De jonge vrouw van Bruno was eerst verlegen, maar ze werd hartelijk verwelkomd. En toen vertelde ze alles, haar vlucht uit Hondshoote, haar verblijf op Duinenburg, haar vertrek naar Engeland. Ze sprak over Jacqueline als over een heilige. Ze roemde ook graaf van Moerheide.

Maar ze bekende, dat ze zoo innig naar haar ouders verlangde.

Zoo vernam men, dat Bruno ook in de stad was. Bella moest hem halen. De jonge man kwam mee, toch nog wantrouwend, want de schout van Winoxbergen had hem immers zoo verdacht van hekserij.

Maar de heer van Loo drukte hem de hand en bekende zoo oprecht zijn dwaling, dat bij Bruno alle vrees verdween. Hij moest nu veel over Adelbert

spreken. Hij hoorde ook nieuws. De schout van Hondshoote was verplaatst naar Nieuwpoort en nog niet vervangen. Bruno kon gerust terug keeren.

— Ik weet, dat Boudewijns zelf anders over u denkt, verzekerde de heer van Loo. Och, veel menschen hebben een helderder kijk op den toestand gekregen, juist door het optreden van Isegrim, de terechtstelling van Pol van Rooze en Benedictus, de ontmaskering van den zoogenaamden Wandelenden Jood en zoo al meer. Ga zonder vrees naar huis... Er is voor alle rebellen kwijschelding.

Bruno en Bella overnachtten in deze nu zoo gastvrije woning...

Dien nacht sliepen de heer en mevrouw van Loo niet veel. Ze spraken over hun zoon. Ze zouden een bode zenden met een hartelijk schrijven... Maar mevrouw wilde zelf den bode vergezellen, om Adelbert te ontmoeten.

Den volgenden morgen reisden Bruno en Bella heen. Ze kwamen veilig te Hondshoote. Eerst begaven ze zich naar de woning, waar de familie Rijkaart verbleef. Ze wisten er hartelijk verwelkomd te zullen worden.

De ouders en zusters toonden zich dan ook zeer verheugd over dit weerzien...

Vader Rijkaart ging zelf naar Boudewijns, om deze in kennis te stellen met het bezoek der jonge lieden.

Bella's vader ontroerde zeer, maar wilde dit verbergen.

— Mijn dochter is weggelopen, zei hij. En waarom verdook ze die schande nu maar niet elders. Hier is de zaak uit 't geheugen.

— Hier dachten de menschen, dat ze geschaakt was, antwoordde Rijkaart. Nooit heb ik op Bella hooren schimpen. Mijn zoon werd scherper beoordeeld en toch is hij de brave, eerlijke, rechtschapen Bruno, die hij altijd geweest is... Hij is met Bella eerbaar gehuwd.

— En ik werd bedrogen !

— Boudewijns, gij zijt een tijd verblind geweest... We zijn beiden geïrneerd..., zooals veel anderen. En natuurlijk trachten we er weer boven op te komen. We waren eerst wanhopig. Zulk een toestand kan een tijd den geest in verwarring brengen en dan zou men dingen doen, waarover men later wroeging krijgt. Gij zaagt kans Bella uit te huwen aan een veel ouderen, maar rijken man. Ik moet oprecht zijn... en dus verklaren, dat gij toen meer aan uw armoede dacht dan aan Bella's geluk. Uw dochter is vooral daarom met Bruno meegegaan. Ik kan haar geen ongelijk geven. En nu zijn onze kinderen daar terug, nog vol liefde voor ons. Bella had geen rust, voor ze weer hier was en uw vergiffenis heeft... Gij zult haar nu niet afstooten; daarvoor is uw hart te goed.

Vrouw Boudewijns had aan de deur staan luisteren en nu hield ze het niet meer uit. Bewogen trad ze binnen en zei :

— Bella is terug ! O, waar kan ik haar vinden en zeggen, dat alles weer goed is !

— Ten onzent, hernam Rijkaart.

— Man, we gaan tot haar ! O, verhard u niet. Ik heb u wel hooren weenen 's nachts, als ge meendet, dat ik sliep. En 't was uit verlangen naar uw kind, uit onrust ook... Kom nu mee ! drong de vrouw aan.

— Ja... ge hebt gelijk... ik heb Bella nog zoo zielslief ! bekende Boudewijns. En ik was het, die haar tot wanhoop dreef. Alles is vergeten.

— Dat wist ik wel, zei Rijkaart. Ja, een mensch kan eens dolen, maar met een karakter als 't uwe blijft men niet op den verkeerden weg. We gaan dus naar mijn huis...

— En tante ? vroeg vrouw Boudewijns. Laat ons haar alles zeggen...

Tante werd geroepen en zij ook wilde Bella hartelijk verwelkomen, en Bruno eveneens.

Samen begaven ze zich naar de teruggekeerden. Bella viel haar moeder om den hals. Ze weende van ontroering. Dan keek ze haar vader aan.

— O, vergiffenis ! smeekte ze...

— Ik moet u vergiffenis vragen, riep Boudewijns uit. Arm kind, door begeerte naar geld, wilde ik u in 't ongeluk drijven... En gij volgt den eenigen weg, die u open bleef. En Bruno bewees, hoe trouw hij is, hoe zeer hij u beminde. Ge zijt beiden onze kinderen... en we zullen opnieuw gelukkig zijn...

Tante ook begroette het jonge paar hartelijk. 't Was een gemeente verzoening.

Dan besprak men de toekomst. Boudewijns had het over de algemeene kwijschelding, door de regeering aan de rebellen verleend. Er waren voorbeelden genoeg van mannen, die aan het oproer deel genomen hadden, en nu gerust bij hun familie leefden. Bruno kon dit ook doen.

— Maar de beschuldiging van hekserij, zei Rijkaarts zoon.

— Die was al te dwaas, hernam Boudewijns. We zien dat nu wel in. En ze werd in de wereld gebracht door den schout van Hondshoote, uit wrok jegens u. Die kerel zal zich hier niet meer vertoonen. Men heeft hem te Hondshoote al te veel uitgelachen. Hij is naar Nieuwpoort gezonden, zoon genaamd als schout, maar feitelijk als een knecht van een Spaansch officier, die er het gerecht bestuurt. Maak u niet bezorgd over die domme betichting.

Bella wilde gaarne blijven. Bruno begreep, dat hij moest toegeven. Engeland trok hem trouwens niet zeer aan. Het liefst woonde hij in Vlaanderen, al zou hij zich menigmaal ergeren aan de Spaansche bezetting.

De jonggehuwden zouden dan een boerderijtje zoeken in de omgeving. Er was dien dag veel te bespreken, maar het geluk hing weer over beide families, het geluk opnieuw samen te zijn.

.....

Mevrouw van Loo reisde met een vertrouwden bode mee naar Frankrijk. Ook de schout zou haar gaarne vergezeld hebben, maar hij kon zijn post niet verlaten. Nog altijd werd de omgeving der Moeren door roovers onveilig gemaakt, zonder dat men de schuldigen op het spoor kon komen. Dat wekte bij den magistraat veel bezorgdheid, en hij mocht zich dus niet op reis begeven, wilde hij strenge kritiek vermijden.

Mevrouw van Loo ontmoette Adelbert in een klein grensstadje. Het wederzien was zeer aangrijpend.

Adelbert had deze verrassing niet durven verwachten. Hoe innig dankbaar was hij zijn moeder ! En hij vernam met vreugde, dat ook zijn vader niet de minste verbittering tegen hem had.

Veel hadden ze samen te bespreken. Mevrouw van Loo bracht de geschreven toestemming mee tot Adelberts huwelijk met Livina van Dillen. En de vader had er een belangrijke som gelds bij gevoegd.

Drie dagen bleven mevrouw en jonker van Loo bijeen... Ze wisten niet, hoe lang de scheiding zou duren. Maar de moeder gaf goede hoop.

— De Vlaamsche magistraten verliezen meer en meer hun onafhankelijkheid, vertelde zij. Ze worden onder Spaansch toezicht gesteld. Dat zal uw vader niet kunnen verdragen. Ik ben overtuigd, dat hij langzamerhand zijn goederen te gelde maakt en wij ons dan bij u in Engeland vestigen.

— O, God geve het ! wenschte Adelbert.

— De schout van Hondschoote is naar Nieuwpoort verplaatst, maar dient er feitelijk als knecht van een Spaansch officier... Jan Borgelia, de zoon van den griffier, had naar de betrekking gedongen.

— Die lafaard ! Ik ken hem wel, zei Adelbert. Die kerel maakte vroeger Livina het hof en las dan brallende gedichten voor. Maar toen schout van Dillen in ongenade viel, keerde Borgelia de familie den rug toe. Pas was Isegrim meester te Nieuwpoort, of Borgelia draaide opnieuw bij, maar Livina heeft hem toen haar verachting getoond.

— Ook nu maakte hij gedichten.

— Op de Spanjaarden natuurlijk.

— Ja en op de verlossing der stad. Maar de betrekking kreeg hij niet.

— Hij zou anders slaafs de bevelen der vreemde meesters gehoorzaamd hebben.

— De schout van Hondschoote is er nu de getrouwe dienaar van een Spaansch officier, zonder wiens toestemming hij niets mag doen. Men ontziet uw vader nu nog wat, doch hij vreest voor een zelfde behandeling. En dat zou voor hem geen leven zijn...

Zoo scheidden ze met de hoop van het wederzien. Bemoedigd keerde Adelbert naar de kust terug, om daar scheepsgelegenheid af te wachten.

En mevrouw bereikte veilig Winoxbergen en had daar veel te vertellen over haar zoon.

— Ja, zei de heer van Loo, wij zullen ten slotte ook naar Engeland verhuizen. Vandaag ontving ik weer een onbeschoften brief van den krijgsgoeverneur, omdat de rooverijen in den omtrek niet ophouden. Ik doe toch waarlijk moeite genoeg. Misschien zijn de schuldigen wel Spaansche soldaten zelf. Zoo blijf ik de betrekking niet vervullen.

Mevrouw van Loo zou haar man steunen in dat plan, want haar hart dreef haar tot den zoon, die het verblijf in den vreemde verkoos boven het gedwee bukken voor den bezetter.

Toch trachtten de Spaansche souvereinen de wonden van Zuid-Nederland te heelen, maar meer macht dan zij had de militaire kaste en de Spaansche regeering. En bovendien zou ons ongelukkig land nu het slagveld van Europa worden, waardoor handel en nijverheid zich in eeuwen niet konden verheffen.

DE STRIJD OM JACQUELINE.

Wouter van Dillen ging door Londen. Hij moest aan de haven zijn, waar voor het kantoor een schip geladen werd.

De jonker was somber gestemd. Scherper werd het gevaar voor Jacqueline van Moerheide. Eenige invloedrijke Vlamingen en Engelschen hadden voor

haar gesproken, maar tot nu toe stuitten al die bemoeiingen af op den onwil van het Engelsch gerecht.

De koppige heksenmeester hield vol dat Jacqueline door de heksenkamer onderzocht zou worden. Bleek ze onschuldig, dan zou ze in vrijheid worden gesteld.

Eenige dagen waren aldus verlopen. Het viel Wouter bitter tegen, dat men zich hier even enggeestig betoonde als in Vlaanderen; deze ondervinding was hem een geweldige teleurstelling.

En wat zou Jacqueline's lot zijn? Wouter sidderde, als hij aan de rechtspleging dacht. En voor zijn blik verrees telkens het gruwelijk beeld van Marietta's brandstapel, dien hij te Brugge gezien had.

Innig medelijden met Jacqueline vervulde hem. Het was niet meer de liefde, die hem in Vlaanderen beroerde. Zijn gemoed was tot rust gekomen. En in deernis dacht hij ook aan graaf de Lowy.

't Was toch monsterachtig, dat de invloed van Prijcke nog tot hier werken kon, dank aan geheime agenten, verachtelijke spionnen, welke naamloos beschuldigingen indienden bij het Britsch gerecht.

Wouter kwam aan boord. De kapitein ontving hem met eerbied, want hij wist natuurlijk, dat jonker van Dillen deelgenoot was der firma.

— Vandaag gaan we onder zeil, zei de scheepsbevelhebber. Mijn bemanning is nu volledig. Ik hoop morgen reeds de Fransche kust aan te doen.

Eensklaps keek Wouter scherp naar een matroos, die voor den kapitein een boodschap gedaan had en met een pak in de hut kwam.

Jonker van Dillen aarzelde geen oogenblik. Hij sprong op en greep den kerel bij de kraag.

— Kapitein, zei hij. Ge hebt een matroos in dienst, die maar een hand bezit.

— O, hij bewijst me diensten voor de vrije overvaart naar Frankrijk, en ik neem hem mee uit medelijden.

Wouter rukte den vermeenden matroos een pruik af, waarvan de lokken het voorhoofd bedekten.

— Ik vergis me niet, zei hij, en hij wees naar een brandmerk, dat de man had willen verbergen.

— Ziet ge dit? vroeg hij aan den gezagvoerder.

— Mijn Hemel, het teeken van het gerecht

— Brak heet deze schelm...

De ontmaskerde was als verpletterd. Angstig keek hij van Dillen aan.

— Ja, het is Brak, hernam deze, een gevaarlijke misdadiger, bij wiens veroordeeling te Nieuwpoort in Vlaanderen ik aanwezig was. En de schobbejak heeft tegen mij zelf gekonkeld samen met zijn meester, die op het schavot den kop verloor. Men was den knecht genadig, kapte hem de hand af, en brandmerkte hem, al had hij ook den dood verdiend.

— Heb ik zulke haring in het vat? vroeg de kapitein. Wees dan al medelijdend!

Van Dillen kreeg als een openbaring.

— Brak, gij zijt naar Engeland gezonden door schout Prijcke, zei hij. En door zijn beslistheid overblufte hij den oud-veroordeelde.

— Ja, erkende Brak.

- Om Jacqueline, de heks van Nieuwpoort, te beschuldigen...
- Ik moest het doen, om weer veilig in Vlaanderen te wonen...
- O, gij valschaard !
- Maar wat is dat nu alles ? vroeg de kapitein.

— Een onzer kennissen, een edel, vroom meisje... of nu een eerbaar gehuwde jonge vrouw, werd uit wraakzucht in Vlaanderen voor hekserij gevangen genomen, hernam Wouter. Wij hebben haar kunnen verlossen. Zij kwam met ons naar Engeland. Maar het gerecht ginder rustte niet. Het wilde de onschuldige toch treffen en liet hier de betichting over brengen, natuurlijk op loensche wijze. En het koos daarvoor een misdadiger uit, den vent, dien we nu bij de lurven hebben. Een schelm, met het brandmerk op het voorhoofd, kwam hier een engel aanklagen... hoe, dat zullen we hem wel doen kennen.

— Ik moest een brief van Prijcke bezorgen, vertelde Brak gewillig.

— Aan wien ?

— Hem doen afgeven aan de woning van den heksenmeester.

— Had Prijcke dien brief onderteekend.

— Met den naam van een Engelschen koopman uit Frankrijk.

— Hoe gemeen ! Hij wilde dus den indruk wekken, alsof een Britsche onderdaan zijn land beveiligde voor een heks. O, ja, de laster is machtig. En voor dat gemeen werkje koos hij u uit. Natuurlijk soort zoekt soort.

— En die deugniet komt hier met een lange tronie aan boord, smeekt om overvaart naar huis, zei de kapitein. En het is zulk een sujet !

— Sla hem in de boeien ! Ik ga vlug naar mijn oom,... hernam Wouter.

— Wees gerust, de kerel zal ons niet ontglippen.

— O, heb deernis met me ! smeekte Brak. Ik moest het doen, zelf heb ik niets gezegd... Ik bezorgde alleen een brief.

— Ja, voor vuile werkjes waart ge altijd te vinden, hoorde Wouter. Pol van Rooze had in u den besten, getrouwen dienaar. En wij zouden u nog moeten beklagen, omdat we u ontmaskeren.

Wouter verliet haastig het schip, ten volle bewust zijner gewichtige ontdekking.

Opgewonden kwam hij bij zijn oom en vertelde dezen alles.

— Dat is Jacqueline's redding, sprak de koopman. Kom mee, we zullen geen oogenblik verliezen. We begeven ons onmiddellijk naar sir John.

Ze stapten naar een groote woning, waar ze dadelijk bij een edelman toegelaten werden.

Sir John had veel vriendschap voor de uitgeweken Vlamingen, want hij was zelf in verzet geweest tegen Spaanschen invloed.

Hij hoorde nu Wouters verslag.

— Dat is van het hoogste belang, zei sir John. Ha, het zal toch niet gezegd worden, dat in Engeland het gerecht zich leent tot de wraakplannen van Spaansche bezetters in Vlaanderen of hun lakeien. Jonker van Dillen moet me vergezellen.

De edelman leidde Wouter van Dillen bij een regeeringspersoon.

Deze scheen eerst wat koel.

— Het is weer voor de jonge gravin de Lowy, dat ge komt, sprak hij. Ik heb me met dat geval bemoeid. De aanklacht is geschied door een koopman en een onzer agenten in Frankrijk en wij kunnen die niet terzijde leggen,

want hij is een rechtschapen man. En bij die aanklacht is een lijst met bewijzen. Daarop wordt de gravin de Lowy niet veroordeeld, ze zal aan de proeven onderworpen worden.

— En wij kunnen aantonen, dat de aanklacht niet voort komt van den koopman en agent onzer regeering in Frankrijk, verklaarde sir John. De brieven zijn valsch. Ze komen van een schout te Veurne in Vlaanderen, een gemeenen kerel.

— Dat is gemakkelijk gezegd, hernam de regeeringspersoon.

— O, het steunt niet op losse gronden. Ge kent mijn invloed op het volk. En ik ben voornemens dit volk mee te deelen, hoe men in het vrije Engeland gehoor geeft aan de inblazingen van Spaansche konkelaars of hun slaafsche dienaren. Dat zal geweldige ontevredenheid wekken.

— Maar sir John, gij wordt zoo aanvallend.

— Neen, ik ben de regeering tot steun, gij weet het, doch ik haat Spanje en ik duld niet, dat het Vlaamsche bannelingen tot hier kan treffen. Gij twijfelt aan onze bewering, nog eer ik de bewijzen lever.

— Omdat ik overtuigd was, dat de beschuldiging van onzen agent kwam, maar gaarne zal ik naar uw uiteenzetting hooren, sprak de regeeringspersoon, die de macht van sir John kende.

Nu moest Wouter zijn ontdekking meedeelen.

— O, dat verandert de zaak geheel, beweerde het lid der regeering. Ik zal onmiddellijk het gerecht daarvan in kennis stellen. En die kerel is aangehouden?

— Ja, hij ligt geboeid op het schip.

— Sir John, reken op mij. Nu is alles onder een heel ander licht. Ik zal u vanmiddag nog nieuws zenden.

— Heel goed... Ik weet, dat gij rechtvaardigheidsgevoel bezit.

Wouter dankte sir John voor zijn hulp en ging dan graaf van Moerheide en zijn schoonzoon bemoedigen. Zijn boodschap wekte nieuwe hoop.

In den namiddag haalden konstabels Brak van boord en leidden hem naar de gevangenis. Daar waren oversten van het gerecht. Vader en zoon van Dillen, Agneta van Ramsdijk, graaf van Moerheide en Adelbert van Loo die er weer terug was, verschenen als getuigen.

Wouter nam voor de magistraten eerst het woord en vertelde, hoe de beschuldiging tegen Jacqueline in de wereld gekomen was. Hij beschreef de terechtstelling van Marietta te Brugge, en verhaalde, hoe deze om Jacqueline riep, wat voor het gerecht ginder reeds voldoende was, om de onbekende op te doen sporen.

— Dus is Jacqueline toch de dochter van een tooverheks, zei de heksenmeester, die ook aanwezig was, en niet gaarne zijn prooi zou loslaten.

— Neen, antwoordde van Moerheide. Die Marietta was Jacqueline's moeder niet... En bovendien stierf Marietta onschuldig. Wij Vlamingen, die de vrijheid beminden, en ballingschap verkiezen boven verslaving, wij, die al onze goederen offerden voor de vrijheid, hebben daardoor tijden van neerslachtigheid. Er zijn er onder ons, die in heimwee naar Vlaanderen, droefgeestig en somber worden... En zult gij, die ook de vrijheid lief hebt, zulke lieden voor heksen uitmaken? Dat men het in Vlaanderen doet, begrijp ik...

De oversten knikten instemmend. Die woorden maakten indruk. Alleen de heksenmeester keek grimmig.

— Marietta was mijn tweede vrouw, vervolgde van Moerheide. Zij had mijn zoo vroeg moederloos geworden kind, goed verzorgd. En uit liefde ging ze heen...

Ontroerd vertelde Isegrim, waarom de tweede echtgenoot, die van een eenvoudigen rang was, zich terug had getrokken in Vlaanderen.

— Ze meende, dat zij onzen rang in den weg stond, sprak hij. Ze offerde zich op... Het was wellicht ook 't gevolg van verwarring in haar geest. Maar is het dan wonder, dat haar laatste gedachte tot Jacqueline ging en ze in de vlammen, dien naam nog riep?... En daarvoor werd mijn kind opgespoord, aangehouden en gemarteld...

Adelbert van Loo vroeg nu het woord. Hij deelde mee, hoe zijn vader Jacqueline aanhield, maar er nu spijt over had, omdat hij thans wist, door welk gekonkel die vervolging ontstond.

De oude heer van Dillen handelde daarna over de komst in Vlaanderen van Isegrim. De regeering had bevolen hem aan te houden. Er was haat tegen Isegrim, en toen het nu bleek, dat Jacqueline zijn dochter was, wilde men in haar den vader treffen. De opstandsbeweging mislukte, maar nog woedde het wraakgevoel. Dat bleek uit de handelwijze van schout Prijcke, die een misdadiger zond, om hier valsche brieven te bezorgen.

Agneta legde getuigenis af over Pol van Rooze en Brak.

Ieder deed zijn best, om de oversten te overtuigen, dat men hier voor een allerlaagst complot stond.

Brak verscheen daarna en bekende, dat hij de brieven overgebracht en laten bezorgen had.

De zitting duurde zeer lang. De overheden beraadslaagden dan. Het viel hun niet gemakkelijk te erkennen, dat het gerecht zich had laten verschalken, maar de bewijzen waren hier al te duidelijk. En achter deze Vlamingen stond de invloedrijke sir John.

Men besloot om nieuws te vragen aan den agent in Frankrijk, wiens naam dan misbruikt zou geworden zijn. Jacqueline moest zoo lang aangehouden blijven, maar werd beter gehuisvest. En de vader en echtgenoot en keninssen mochten haar bezoeken.

De gevangene was zeer bleek, maar had zich ook hier fier gehouden. Twee maal reeds was ze verhoord geworden, doch ze had nog niet het vernederend lichamelijk onderzoek moeten verduren. Allen gaven haar nu moed en hoop...

Jacqueline dankte in 't bijzonder Wouter van Dillen en glimlachend zei ze :

— Nog altijd bezorgt de heks van Nieuwpoort u veel last...

DE ROOVERS DER MOEREN.

De Moeren strekten zich als een groot meer uit. Boven het water rees de toren en het dak der kerk. Visschers oefenden hun beroep op den plas uit. Men sprak nog niet van een nieuwe droogmaking, want het was immers oorlog.

Boer Rijkaart had een bedrag geleend aan den heer van Loo en huurde een kleine hoeve bij Winoxbergen. Bruno en Bella vestigden zich in een huisje aan den oever der Moeren, en de jonge man bleef voorloopig, bij zijn vader werken. Ze moesten allen hard zwoegen voor hun brood.

De bewoners in de streek kloegen zeer over diefstallen, die nog voortdurend gepleegd werden. Een rooversbende moest aan het werk zijn. Men kon de schuldigen niet ontdekken. Het was een geheimzinnig gedoe.

Op een morgen, toen het 's nachts fel gewaaid had, kwam Bruno buiten. De jonge man zag een boot omgekeerd tegen den oever liggen.

— Zou er een ongeluk gebeurd zijn? mompelde hij.

Bella vreesde het ook. Maar de dag ging voorbij, zonder dat men iets vernam. De boot werd vastgemeerd. Misschien kwam de eigenaar wel. Eenige dagen verliepen, maar niemand verscheen, om het vaartuig te halen. En in de omgeving werd geen enkele vermist van de lieden, die op de Moeren ter vischvangst voeren.

Zekeren nacht stormde het weer. Bruno Rijkaart hield de wacht. Zijn huisje stond immers vlak bij de Moeren, en men kon nooit weten of er nog niet eens een ramp zou losbreken, wanneer een dijk bezweek. Bruno zat bij den haard. Hij meende gewerschoten te hooren en luisterde scherper. Neen, hij vergiste zich niet.

— Misschien soldaten, die met de roovers aan 't vechten zijn, dacht hij... O, kon men de schavuiten vangen!

Men had eenige dagen geleden krijgslieden vermoord gevonden. Toen was er bevel gegeven op de schurken een klopjacht in te richten.

— Voor eigen volk zorgen de bezetters wel, dacht Bruno, wij tellen niet mee.

Hij hoorde nog schoten. Zeker werd er gevochten.

— Misschien heeft men nu de schelmen ontmoet, zei Bruno. O, mocht het waar zijn! Dan waren we veiliger.

Het gerucht hield dan op.

Den volgende morgen was het weer bedaard. Een visscher, Jozef Leen, uit Gijvelde, had met zijn boot in het riet geschild. Hij vroeg nu aan Bruno of deze ook had hooren schieten.

— Ja, antwoordde Rijkaart, en ik dacht dat het een gevecht was van soldaten met roovers.

De visscher zei niets meer en wat later voer hij heen. Maar na drie dagen keerde hij terug en zocht Bruno op.

— Ik heb geen rust, zei hij. Wilt ge me helpen?

— Waarmee? Ge doet zoo vreemd.

— Er moeten menschen op den kerktoren in de Moeren zitten.

— Maar wat ge nu meent!

— De gevonden boot was zeker van hen... En zij hebben in dien nacht geschoten, om hulp te vragen, want ze zaten op den toren gevangen, nu hun boot door den storm losgelaten was.

— Wat bazelt ge toch allemaal! En waarom schoten ze dan niet dadelijk, nadat ze hun boot verloren hadden! Het was wel vier, vijf dagen later! hernam Rijkaart.

— Omdat ze niet durfden! O, Bruno, ik begrijp alles, hernam Leen, wiens naam door de geschiedenis bewaard werd... Eens heb ik de roovers gezien, die de streek onveilig maakten. Men kon hen niet vinden, hé? Maar ik wist meer. Overdag schuilden ze op den verlaten toren in de Moeren. Eens was ik aan 't visschen en naderde ik den toren. Ik bemerkte hen. Ze wilden me toen in het water werpen. Ik smeekte om mijn leven. Ik moest dan zweren,

dat ik hun verblijfplaats nooit bekend zou maken. Ik deed het, om mijn leven te redden. Ik had toch alles moeten vertellen, maar ik durfde niet. In den nacht voeren ze met hun bootje naar wal om te rooven. Tegen den morgen keerden ze naar den toren terug en maakten ze hun schuitje aan het kerkdak vast. Nooit kwamen er daar visschers, want ze vreesden met hun scheepje op huizen te stooten. Er stonden daar eenige hooge gebouwen. Zoo bleef hun vluchtplaats onbekend, tot ik eens bij kalm weer langs daar voer... En in den eersten storm zal hun schuitje losgeslagen zijn. Ze konden dus niet meer weg. Zeker was het eten eindelijk op en hebben ze ten laatste door geweerschoten de aandacht willen wekken en om hulp vragen. Ik ben blij, dat ge het thans ook weet.

— Ge hadt dan toch den schout kunnen waarschuwen, zei Bruno.

— Ik durfde nog niet. Ze hebben misschien wel handlangers aan wal, die wraak zouden genomen hebben... Ik heb echter geen rust meer. Daarom vertel ik het u.

— Nu zullen ze van honger dood liggen.

— Ik denk het.

't Waren booswichten, maar toch huiverde Rijkaart bij die gedachte.

— Willen we er eens heen varen? vroeg Jozef Leen. We kunnen zien, wat er gebeurd is...

— Neen, onze plicht is anders.

— Alles aan het gerecht meedeelen?

— Natuurlijk!

— Maar waar?

— Ik ga het eerst aan den schout van Loo zeggen. Zoo behoort het. En hij zal het met vreugde vernemen.

Bruno vertrok naar Winoxbergen. En een paar uur later staken de heer van Loo, Bruno, Leen en nog twee gerechtsdienaren van wal. Ze voeren naar den toren. Ze hielden hun wapens gereed. Men kon niet weten, of de roovers toch nog niet leefden en zich zouden verdedigen. Er roerde echter niets meer op den toren. De mannen maakten hun boot vast en door een gat in het dak stapten ze op den kerkzolder. Ze ontstelden. Daar lagen acht menschen dood, van den honger bezweken. Het was met hen verlopen, zooals Leen gemeend had.

— Dat is Dolf, onze vroegere knecht, zei Bruno, naar een der lijken wijzend. En die, kijk daar... een vrouw... het is Bianca. Ze hebben in het kwaad volhard en zoo hun straf gevonden. Dolf was een handlanger van Pol van Rooze.

— Ze verborgen zich voor de menschen, doch God heeft hen gekastijd, sprak de heer van Loo.

De dooden werden aan wal gebracht. De anderen werden herkend als geboefte uit de omliggende steden.

De roovers werden naar de gewoonte van den tijd op 't Galgenveld begraaven. Nu keerde de rust in de streek terug (1).

(1) Nog een eeuw bleven de moeren onder water. De Rijkaarts, die verder tevreden leefden en door ijver en spaarzaamheid weer welstand verwierven, zagen ze dus niet als akkerland hersteld.

En toch dragen de Moeren weer vruchten en zijn ze droog geworden

BERUSTING.

Er was nieuws bij het gerecht te Londen gekomen van den Engelschen koopman in Frankrijk, wiens naam zoo geniepig door schout Prijcke gebruikt was geworden, om Jacqueline van Moerheide te beschuldigen van hekserij.

Jacqueline werd in vrijheid gesteld. En Brak stierf op Tyburn aan de galg.

Van Moerheide verkoos dan in Nederland te vertoeven. En met zijn dochter en schoonzoon verliet hij Engeland.

Wouter, Livina en Agneta hadden hen uitgeleide gedaan naar het schip. Ze keerden wat weemoedig in de stad terug.

Livina moest een bezoek afleggen bij een kennis. Adelbert, die ook op het kantoor arbeidde, zou haar vergezellen. Wouter geleidde Agneta naar huis.

— Zoo scheiden vrienden, zei het meisje. En Vlaanderen blijft voor ons gesloten.

— Ja... Maar we kunnen nu toch geluk vinden in den vreemde, als we ons nauwer aaneensluiten. Agneta, vervolgde jonker van Dillen ontroerd, wilt gij mijn vrouw worden?

Ze bloosde, maar dadelijk antwoordde ze bevestigend.

— Ik heb dat niet verdiend, sprak ze zacht.

— Ware liefde sterft niet... O, Agneta, ik meende, dat ik Jacqueline beminde. Dat moet ge wel bemerkt hebben, maar nu bij het afscheid, dat voor eeuwig kan zijn, heb ik zekerheid opgedaan, dat mijn gevoel alleen vriendschap, vereering en medelijden was. Indien het meer ware geweest, zou ik het natuurlijk tegenover haar verborgen hebben. Maar dan had ik u niet mogen vragen tot vrouw, al dreef mijn hart me er reeds geruimen tijd toe. Thans weet ik, dat de oude liefde hecht is gebleven. We hebben allen onder vreemde omstandigheden geleefd, die ook de meest uiteenlopende gewaarwordingen verwekten.

Het nieuws der verloving bracht vreugde in de familie van Dillen. Eenige maanden later werd door vader Aleppo een dubbel huwelijk gesloten, en Agneta aan Wouter en Livina aan Adelbert verbonden. Beide mannen waren deelgenoot in de firma, die zeer bloeide. Men berustte in het verblijf ver van Vlaanderen, dat kwijnde onder Spaansche bezetting. Een jaar later kwam ook de familie van Loo over. De voormalige schout van Winoxbergen vertelde, dat Prijcke de slaafsche dienaar was van vreemde meesters. Adelida was met d'Alleira gehuwd, die echter meestal ver van Veurné in 't leger vertoefde.

In den oorlog 1914-18 waren ze opnieuw met onderwaterzetting bedreigd. Vooral in de Lente van 1918 was het gevaar daarvoor zeer groot. De Duitschers maakten toen zeer snelle vorderingen. Ze wilden de Fransche kanaalkust bereiken. En men moest alle middelen aangrijpen om hun den weg af te sluiten, en dus zoo noodig ook de Moeren offeren.

De bewoners werden reeds gewaarschuwd en beleefden angstige dagen en nachten. Het is gelukkig zoo ver niet gekomen. De Duitschers werden achteruit geslagen en moesten zelfs weldra ons land verlaten. Tijdens den oorlog hebben onze Koning en Koningin ook in de Moeren gewoond en wel op een buitengoed. Er is een Belgische en een Fransche Moere, en op het laatste ligt een dorp, dat Moëres heet. Maar overal in de Moeren spreekt men toch Vlaamsch en zelfs nog heel wat verder Frankrijk in.

Prijcke verdroeg het juk; bij hem was de fierheid gedooft...

Berusting, dat was het gevoel jegens het vaderland. Isegrim zag het niet meer vrij.

Eenige jaren na het mislukte oproer reed een huifwagen door Gent. Hij vervoerde het gebalsemd lijk van graaf van Moerheide, die in de stad der Artevelde, in den grond van Vlaanderen wilde rusten. Vader Aleppo las bij het graf de gebeden. Jacqueline rouwde lang over haar vader, maar graaf de Lowy was nu haar beschermmer en de trouwe Kathelijne haar een steun in het huishouden. En kinderen bekroonden de gelukkige echtvereeniging.

Ook Wouter van Dillen en Adelbert werden vader, en ginds in Engeland leerden ze hun kroost nog de zoete taal van Vlaanderen en wekten ze liefde voor het arme moederland, dat in het steeds woelige Europa, een wingewest bleef, voor welks vrijheid Dirks, Laurens en andere getrouwen te vergeefs streden.

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.